

Er oppsøkende politi kunnskapsstyrt politiarbeid?

En teoretisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (BOPPG30)

Politihøgskolen

2017

Kand.nr: 253

Antall ord: 6559

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING:	3
REDEGJØRELSE FOR VALG AV TEMA OG PROBLEMSTILLING	3
PROBLEMSTILLINGENS RELEVANS FOR POLITIETS ROLLE OG FUNKSJON I SAMFUNNET	4
AVGRENSNINGER OG BEGREPSAVKLARINGER.....	5
<i>Avgrensninger i problemstillingen</i>	5
<i>Begrepsavklaringer i oppgaven</i>	6
METODE	7
LITTERATURINNHEITING	8
<i>Kildekritikk</i>	8
MIN FORFORSTÅELSE.....	10
<i>Eget synspunkt</i>	10
HOVEDDEL	11
TEORI.....	11
<i>Kunnskapsbasert politiarbeid</i>	11
<i>Oppsøkende politiarbeid</i>	11
DRØFTELSE.....	11
<i>Relasjonsbygging – lokalkunnskap, tillit, omdømme og trygghet</i>	11
<i>Tabell 1: Politiets plassering på rangering av 82 samfunnsinstitusjoner (totalinntrykk) 2009. Fire modeller for rangering.</i>	14
<i>Figur 1: Politiets omdømme 2006-2009 (gjennomsnitt), (1=Meget godt inntrykk, 5=Meget dårlig inntrykk).</i>	15
<i>Kriminalitetsbekjempende metode?</i>	16
<i>De hverdagslige møtene med publikum</i>	17
<i>Tid, resurser og responstid</i>	18
AVSLUTNING	20
LITTERATURLISTE:	21
SELVVALGT LITTERATUR:	22

Innledning:

Redegjørelse for valg av tema og problemstilling

Til min bacheloroppgave har jeg valgt å ta for meg spørsmålet; Er oppsøkende politi kunnskapsbasert politiarbeid?

Valg av tema har sitt utsprang fra det politidistriktet jeg arbeidet ved under mitt praksisår. Helt siden jeg først bestemte meg for å søke til politihøgskolen har jeg hatt en tanke om hva det vil si å være en god politibetjent. En god politibetjent er ute i gatene og skaper relasjoner med ungdommer og andre mennesker, anskaffer lokalkunnskap og er et oppsøkende politi, eller er det egentlig slik? Dette var min forforståelse for politiets arbeid. En slik tanke om et oppsøkende politi som et idealpoliti endret seg drastisk etter et år ute i jobb. Jeg begynte å stille meg spørsmålet om et slik oppsøkende politi er kunnskapsstyrt politiarbeid, eller om det bare er egne forestillinger om hva et bra politiarbeid er. Etersom et hvert politiarbeid bør strebe etter å være kunnskapsbasert ble jeg svært motivert til å se hva studier sier om oppsøkende politiarbeid.

I politidistriktet jeg jobbet i var det lite som tydet på at politibetjenter aktivt oppsøkte publikum som del av et kunnskapsstyrt politiarbeid. Samtidig opplevde jeg at ingen av dem jeg arbeidet med heller hadde noen kunnskapsbaserte forklaringer på hvorfor de ikke drev med oppsøkende politiarbeid. Argumenter som; ”en effektiv politipatrulje arbeider opp mot de med kriminell historikk” og ”det vil være ugunstig å gå ut av bilen ettersom vi plutselig kan få et oppdrag vi må komme oss raskt ut på”, ble ofte brukt. Slike argumenter falt litt igjennom hos meg ettersom de ikke hadde noe forskning eller studier som bygget opp for argumentene. Lite i stand til å selv argumentere for det ene eller det andre ble jeg da naturlig motivert til å finne ut om et oppsøkende politiarbeid er kunnskapsstyrt.

Personlig synes jeg at det var spennende å være ute å skape relasjoner med publikum i området hvor jeg arbeidet som politi. En av mine kollegaer forstod derfor tidlig at vi hadde ulike tanker om hva som er et bra politiarbeid. I ydmykhet og respekt presset jeg ikke frem mine tanker mer enn nødvendig, i et ønske om å få et best mulig læringsutbytte. Jeg så heller på vår ulikhet i arbeidsmetode som en mulighet til å få et bredere syn på hva politiets oppgaver kan innebære. Jeg fikk derfor i løpet av året et mer objektivt og nøytralt forhold til hvorvidt aktivt oppsøkende politiarbeid bør praktiseres eller ikke, men samtidig også et sterkere ønske om å gå dypere inn i temaet og finne ut hva litteraturen og forskningen sier om dette temaet.

I løpet av hele året fikk jeg med meg min kollega ut av bilen én gang for å prøve å jobbe oppsøkende mot publikum, det jeg i førsteklasse på politihøgskolen hadde lært var en viktig del av politihverdagen. Det gikk ikke mer enn 20-30 minutter før vi måtte videre på et nytt oppdrag. Derimot kom vi i kontakt med flere glade personer som var raske på å uttrykke sin glede over å se et politi som ikke bare gjemte seg bort bak vinduene i politibilene. Det ble da veldig klart for meg at jeg ikke var alene om å se fordelene ved å bruke tiden i mellom oppdragene til å være synlig og tilgjengelig for publikum. Derimot var heller ikke publikums argumenter, om hvorfor et oppsøkende politi var viktig, noe som rotfestet seg i forskning og/eller studier. Publikums argumenterte derimot med individuelle personlige meninger, som ikke ga noe direkte grunnlag for hvorvidt et oppsøkende politi har en større effekt utover å blidgjøre forbipasserende personer. Ikke for å neglisjere viktigheten av et blidgjort publikum, men en dypere innsikt i metoden oppsøkende politi er nødvendig.

Problemstillingens relevans for politiets rolle og funksjon i samfunnet

Den Norske politiets virksomhet bygges på følgende 10 grunnprinsipper (St.meld. nr. 42 (2004-2005));

1. Politiet skal avspeile samfunnets idealer.
2. Politiet skal ha et sivilt preg.
3. Vi skal ha et enhetspoliti.
4. Politiet skal være desentralisert.
5. Politimannen skal være en generalist.
6. Politiet skal virke i samspill med publikum.
7. Politiet skal være integrert i lokalsamfunnet.
8. Politiet skal ha bred rekruttering
9. Politiet skal prioritere mellom sine oppgaver og legge hovedvekten på forebyggende virksomhet.
10. Politiet skal være underlagt effektiv kontroll fra samfunnets side.

Politirolleutvalget under nærpolitireformen valgte å holde fast på de 10 grunnprinsipper, noe som gjør dem til like gjeldende i dag som tidligere (Prop.61 LS (2014-2015), kap. 5).

Fem av de overnevnte grunnprinsippene som politiets virksomhet bygges på handler helt eller delvis om relasjonen mellom politi og publikum. Punkt to og fire handler blant annet om å gi politiet best mulig utgangspunkt for et samspill sammen med publikum. Punkt seks og syv handler direkte om samspillet med publikum, og integreringen i samfunnet som en

konsekvens av dette. Videre er også punkt åtte aktuell å ta med, ettersom et av ønskene ved en bred rekruttering er å gi et bedre grunnlag for samhandlingen mellom politi og publikum.

Til tross for at samhandling med publikum er godt rotfestet i politiets 10 grunnprinsipper må vi fortsatt drøfte om hvorvidt et oppsøkende politiarbeid har sin hensikt utover dette. Hva er konsekvensen av å jobbe som et aktivt oppsøkende politi? Er dette konsekvenser som er ønskelige å ha? Hvordan ses konsekvensene av et oppsøkende politiarbeid seg opp mot blant annet ressursene og tiden som kreves? Dette er spørsmål det er viktig å reflektere over, slik at man får et mest mulig effektivt og godt politiarbeid.

Avgrensninger og begrepsavklaringer

Avgrensninger i problemstillingen

Min problemstilling, om oppsøkende politi er et kunnskapsbasert politiarbeid, har en naturlig avgrensning. Jeg vil ikke omhandle spørsmålet om vanlig fotpatruljering, men heller det som Lie (2015, side 51) beskriver som et tilgjengelig politi. Et tilgjengelig politi er i følge henne ikke det samme som et synlig politi, slik som er aktuelt ved vanlig fotpatruljering. Dersom politiet er synlig uten å ha en utstråling som gjør at publikum tar kontakt, er ikke politiet tilgjengelig. For å være tilgjengelig som politi må man uttrykke dette gjennom blant annet blikk, ansiktsuttrykk og kroppsholdning. Politiet må vise seg interessert i en uoffisiell samtale med publikum. Politiet må med andre ord selv ønske å ”slå av en prat”, uten videre intensjoner utover dette (Lie, 2015).

Lagestad (2017, side 61) bruker 4 ulike nivåer til å beskrive politiets kontakt med publikum; tilstedeværelse, fotpatrulje, oppsøkende politiarbeid og aktivt oppsøkende politiarbeid. I min oppgave vil det være det oppsøkende og aktivt oppsøkende politiarbeidet som skal drøftes.

Min problemstilling er direkte relatert til ordenspatruljen. Problemstillingen vil ta for seg effekten av et oppsøkende politi mellom ulike hverdagsoppdrag, og forsøke å svare på hvorvidt det er hensiktsmessig å bruke tid på oppsøkende politiarbeid som politibetjent i ordenspatruljen. Problemstillingen vil ikke ta for seg spørsmålet om hvorvidt det er hensiktsmessig å jobbe som et aktivt oppsøkende politi i andre enheter i politiet enn ordenspatruljen.

Opgaven vil ta for seg ulike konsekvenser som oppsøkende politiarbeid kan gi utfall til. Det vil også bli drøftet om hvorvidt etterfølgende konsekvenser til oppsøkende metode er ønskelige, og dermed forenelig med et kunnskapsbasert politiarbeid. Videre vil det bli drøftet

rundt spørsmålet om tid og ressurs, sammenhengen med hva som kreves for å ha fokus på et oppsøkende politi i ordenspatruljen, og dens potensielle gevinst.

Begrepsavklaringer i oppgaven

Oppsøkende og aktivt oppsøkende politiarbeid blir veldig godt beskrevet av Lagestad (2017, side 59-63). Oppsøkende politiarbeid beskriver han som noe mer enn bare fotpatrulje. Målet med oppsøkende metode er å etablere relasjoner mellom politi og publikum, hvor publikum står i sentrum. Vanlig fotpatrulje derimot, har, i motsetning til oppsøkende politiarbeid, bare et mål om å være synlig. Oppsøkende politiarbeid krever initiativ fra politiet og en fremtreden som innbyr til at publikum selv ønsker å ta kontakt. Aktivt oppsøkende politiarbeid har også et grunnleggende mål om å etablere relasjoner med publikum, men gjør dette på en enda mer målorientert og bevisst måte (Lagestad, 2017).

Fotpatrulje blir også beskrevet godt av Lagestad (2017). Fotpatrulje beskrives som en målløs metode, hvor man bare ønsker å se og bli sett. Ved fotpatruljering ligger hele kontaktinitiativet hos publikum.

Ordenstjenesten er en av politiets to basisfunksjoner (Auglend, Mæland & Røsandhaug, 2014, side 279), og blir regulert av politiloven §2 nr. 1 (Politiloven, 1995). Nilstad og Nilsen beskriver ordenstjenesten som utøvelse av forebyggende og oppdragsrettede tiltak som forhindrer eller griper inn i forstyrrelser av den offentlig ro og orden, eller av straffbare forhold, samt sikkerheten som enhver har rett på (2004, side 64).

Kunnskapsstyrt og kunnskapsbasert politiarbeid blir godt beskrevet i NOU (2009:12.2.1) hvor det refereres til Finstad som utaler følgende;

” Kunnskapsbasert politiarbeid blir i Norsk politi beskrevet som systematisk og metodisk innhenting av relevant informasjon og kunnskap som analyseres med formålet om å kunne treffe strategiske og operative beslutninger om forebyggende og bekjempende tiltak. Det ligger i kunnskapsbasert politiarbeid en forventning om at politiet skal forholde seg aktivt til og anvende andre typer kunnskap enn sin egen erfaringsbaserte. Tverrfaglig samarbeid, respekt for og det å ta hensyn til andre profesjoners kunnskap er derfor avgjørende for at politiarbeidet blir kunnskapsbasert (Finstad 2000:22).”

Ordet kunnskap er sentralt i denne oppgaven. Olsvik (2013, side 33) forklarer kunnskap som «en bevisst forståelse av noe – i form av enten ferdigheter eller tankemessig innhold».

Jeg kommer til å anvende ordet tillit flere ganger i min oppgave, ettersom det er et viktig mål for politiet å oppnå. Lie forklarer viktigheten av tillit fra publikum for å kunne ha et effektivt samarbeid med publikum, samt å få aksept for sine handlinger og sin autoritet som politibetjent (2015). Det er vanskelig å definere ordet tillit. I ordboka blir ordet «tillit» beskrevet med blant annet «respekt» og «tiltro» (UiB & Språkrådet, 2017). Runhovde (2010) bruker også ordet tiltro når hun forsøker å definere ordet tillit. Videre sier hun at folks forventinger er sentralt for hva det vil si å ha tillit til noen, som i dette tilfelle gjelder forventinger til politiet.

Lie beskriver kriminalitetsforebygging på følgende måte;” Å forebygge vil si å være i forkant og forhindre at noe negativt skjer.” (Lie, 2015, side. 19).

Lokalforankring blir i NOU (1981:35, side 9, 13) beskrevet som et arbeid som krever et nært samspill med publikum og et desentralisert politi som er til stedet i lokalsamfunnet (gjengitt i Leo, 2012-2015, side 167).

Metode

Bruk av samfunnsvitenskapelig metode handler i sin enkelhet om å finne svar på en gitt problemstilling ved å samle inn data på en systematisk, grundig og åpen måte. Metoden skaffer oss blant annet en oversikt over hvilke valg man har, og hvilke konsekvenser man potensielt kan ha. Det er viktig å velge riktig metode før man tar for seg en problemstilling. Jeg har valgt å skrive teoretisk oppgave, også kalt for litteraturstudie.

I min teoretiske oppgave vil jeg bare bruke allerede eksisterende litteratur og forskningsmateriale. Ettersom jeg selv ikke skal produsere litteratur og forskning vil jeg hente inn forskning fra både kvalitativ og kvantitativ metode, med en overvekt av kvalitativ data. Kvalitative og kvantitative data vil derimot bare være en liten del av oppgaven, ettersom jeg hovedsakelig bruker andres forskning og ikke min egen.

Kvantitativ metode er i korte trekk en stor innhenting av lik informasjon, for eksempel en spørreundersøkelse fra 10 000 personer. Ved en kvantitativ metode vil man kunne finne svaret på det man har spørsmål om, men samtidig være bundet av våre egne spørsmål, og heller ikke gi rom for andre svar enn de som er presentert. Kvalitativ metode er i korte trekk innhenting av mer konkret og nøyaktig informasjon av færre personer, for eksempel ved intervju av 10-15 personer. Ved en metodisk fremgangsmåte vil man kunne få en dypere forståelse av det man

ønsker svar på, samtidig vil svarene i mye større grad bli gitt upåvirket av forskeren selv (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2015, side 27).

Litteraturinnhenting

Ved innsamling av data og dokumentasjon er det viktig å finne frem til kilder som er pålitelige, samtidig som de må være relevante for problemstillingen (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2015, side 29). Til hjelp for å finne pålitelige dokumenter og litteratur vil jeg ta i bruk dokumentanalyse. En dokumentanalyse er en enkel innsamling av informasjon om litteraturen eller dataen som potensielt skal brukes som kilde. Den innsamlede informasjonen analyseres for å finne ut hvor pålitelig litteraturen er (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2015, side 99).

Problemstillingen min åpner for mange fagfelt, og jeg har derfor valgt å anvende et stort utvalg av pensumet fra politihøgskolen. Videre har jeg brukt søkemotoren til oria.no, med søkeordene ” oppsøkende politi”, ” synlig politi” og ” kunnskapsbasert politiarbeid”. Jeg har også drøftet sammen med medelever angående hva som er relevant litteratur.

Til mine hovedkilder har jeg blant annet valgt å bruke boken til Lie (2015). Boken til Lie omhandler et kriminalforebyggende politiarbeid, og tar for seg mange av temaene som jeg behandler i problemstilling. Jeg har også brukt Lagestad (2017) sin bok om kommunikasjon og konflikthåndtering som en av mine hovedkilder. Lagestad belyser blant annet møtet med mennesker igjennom kommunikasjon i boken sin, noe som er høyst relevant for min problemstilling.

Innhentet litteratur skal brukes for å på best mulig måte belyse begge sider av spørsmålet om et oppsøkende politi er kunnskapsstyrt politiarbeid. Litteraturen skal, såfremt det lar seg gjøre, legge frem både positive og negative sider ved et oppsøkende politiarbeid, før argumentene til slutt stilles opp mot hverandre. Litteraturen skal gi et kunnskapsbasert grunnlag for hvorvidt det er viktig å finne tid til oppsøkende politiarbeid i politihverdagen, eller ikke.

Kildekritikk

Det er viktig å være kildekritisk ved innhenting av litteratur. Kildekritikk forklares av Dalland (2012, kap 4) som en fremgangsmåte hvor man vurderer og karakteriserer den utvalgte litteratur man skal bruke. En kilde vurderes etter flere kriterier, blant annet tekstens kvalitet, relevans, forfatter, målgruppe, tekstens motiv og formål, for å nevne noen. En kilde kan være

svært god i én sammenheng, samtidig som den er mindre god i en annen sammenheng. (Dalland, 2012, kap. 4)

Ved bruk av kvantitativ metode er det veldig naturlig å innhente datatall i form av statistikker og målinger. Kvantitativ statistikk kan i mange tilfeller fortelle oss mye. Derimot er det mange potensielle feilkilder ved innsamling av statistikk. Jeg har blant annet brukt litt av Strype (2010) sin statistikk, og hans tolkning av denne. Jeg må være bevisst på at statistikken sjelden gir et tydelig og ensformig resultat, ettersom fremstillingen av statistikken har mye å si på hvordan man tolker resultatet. En og samme statistikk kan fortelle flere ulike teorier. Derimot, med kritiske øyner er statistikk viktig og bra å ha med for å bygge opp ulike synspunkt.

Stortingsmelding og proposisjoner til stortinget er ikke forskningsrelevante kilder. St. Meld. (Gisle, SNL) er ofte politisk rettet og er en orientering om saker som senere ofte går over til konkrete forslag, Prop (Gisle, SNL). Er man derimot oppmerksom på at kildene er delvis avhengige, og ikke forskningsrelevante, er St. Meld. og Prop. svært relevante for min oppgave.

NOU som kilde har stor relevans for min oppgave, ettersom NOU blant annet belyser sider ved min problemstilling. De er skrevet av et utvalg fra regjeringen, noe som gjør tekstene deres potensielt sett aktuelle for politisk påvirkning. Derimot består utvalget fra regjeringen i all hovedsak av politisk uavhengige eksperter fra ulike fagfelt, noe som heller i retning av en mer uavhengig kilde (Hansen, SNL). POD (Politidirektoratet) skal være et politisk uavhengig organ. Samtidig opererer de til en viss grad under politisk ledelse, og får derfor også en oppgave om å gi publikum tillit til politiet. POD sin ekstra motivasjon er viktig å være klar over ved bruk av deres tekster.

Bruk av media som kilde gjøres med stor forsiktighet. Media er med på å gjøre oppgaven mer dagsrelevant. Ettersom media også har en økonomisk motivasjon, må man her være svært kildekritisk. Politiets stemme er selvfølgelig også svært viktig å få frem i oppgaven. Derimot, hvor stor vekt som bør gis til politiets stemme i en slik oppgave må være nøye gjennomtenkt, ettersom oppgaven retter seg i størst grad om kunnskapsbasert, og ikke erfaringsbasert metode. Faglitteratur som er hentet fra pensum til phs er nøye gjennomgått og selektert før vi som studenter får bruke litteraturen. Til tross for dette må man fremdeles være kritiske til hvilke kilder man bruker, spesielt i forhold til relevans for oppgaven.

Min forforståelse

Forforståelse blir forklart av Olsvik (2013, side 111-112) som det inntrykket man har med seg inn i møte med gjeldende materiale før man tolker det. Vi oppfatter i følge Thurén (2009, kap. 9) nemlig ikke virkeligheten gjennom sansene alene, men også ved en stor del tolkning. En forforståelse er verken mulig eller ønskelig å unngå. Derimot kan et bevisst forhold til vår egen forforståelse gjøre oss mer objektive, og vår forforståelse kan gå fra å være fordommer til i større grad være kunnskap (Thurén, 2009, kap. 9). En bevissthet over sin egen forforståelse vil i følge Dalland (2012, kap. 7) gjøre oss i bedre stand til å objektivt selektere og forholde seg til de vitenskapelige verdier.

Jeg har lenge hatt en forforståelse av at politiet skal arbeide oppsøkende opp mot publikum. Jeg har alltid hatt en forestilling om at store deler av politiets oppgaver var å skape relasjoner og tillit med publikum ved å patruljere til fots. Forforståelsen om politiets arbeid endret seg etter å ha jobbet et år ute på en politistasjon. Den forforståelse jeg tok med meg inn i oppgaven var svært nøytral til spørsmålet om oppsøkende politiarbeid er kunnskapsstyrt. Jeg har derfor i stor grad gått inn i oppgaven med en lærende rolle.

Derimot vil det være mange andre faktorer som også potensielt kan påvirke min forforståelse av temaet, dersom jeg ikke er bevisst på det. Som tidligere lærer, aktiv menighetsarbeider, med utadvendt personlighet og mitt positive forhold til relasjonsskapning, vil kunne påvirke meg til å søke etter litteratur og forskning som taler for et fokus på et oppsøkende politiarbeid. Søken etter studier og forskning til oppgaven kan potensielt sett bli søken etter bekreftende litteratur til metoden om oppsøkende politiarbeid. Jeg er derimot klar over min forforståelse som jeg har tatt med meg inn i oppgaven, og er derfor i bedre stand til å stille meg objektiv og kritisk til begge sider av problemstillingen.

Eget synspunkt

I min oppgave ønsker jeg å innta en lærende rolle. Olsvik (2013, side 145-146) beskriver to hovedfunksjoner i eget synspunkt, lærende rolle og instruerende rolle. Dersom min egen oppfatning av problemstillingen ikke endres underveis vil jeg ha en instruerende rolle. Jeg ønsker derimot å lære noe selv av oppgaven og forholde meg åpen for hvilken retning den tar, og velger derfor en lærende rolle. Jeg har valgt lærende rolle på grunnlag av en stor mangel i kunnskap og eget ståsted til valgt tema.

Hoveddel

Teori

Kunnskapsbasert politiarbeid

I norsk politi er det et overordnet mål om at alt politiarbeid skal forankres i erfaring og forskning. Det går blant annet frem i fagplanen for Bachelor 2014-2017 (hentet 7 mars 2018) at uteksaminerte elever skal være i stand til å jobbe kunnskapsbasert, samt være reflektert over hvilke kunnskapskilder som brukes. Lie (2015, kap. 11) understreker viktigheten av at vitenskapelig informasjon og erfaringsbasert informasjon må implementeres for best mulig politiarbeid. Det går også frem i Norges offentlige utredninger (NOU 2009:12) at målet er å kombinere den vitenskapelige informasjonen med den erfaringsbaserte.

Oppsøkende politiarbeid

I følge Gundhus (2009, side 179-178) har politiet som serviceytere og fotpatrolje stadig fått mindre status innad. Tidligere så politiet mer på seg selv som kriminalitets bekjemper. Derimot refererer Gundhus til Fielding (1994, side 55) som videre sier at polititjenesten i praksis er en oppholdelse av fred, og i mye mindre grad kriminalitetsbekjempelse. De aller fleste politioppdragene har vist seg å handle om oppholdelse av fred. Den sentrale politioppgaven, opprettholdelse av fred i politiutøvelsen, er viktig å ha med seg i bakhodet før man drøfter hvorvidt et oppsøkende politiarbeid er kunnskapsstyrt eller ikke.

Drøftelse

Relasjonsbygging – lokalkunnskap, tillit, omdømme og trygghet

Hovedformålet med et oppsøkende politi er ifølge Lie (2015) å skape relasjonen mellom politi og publikum, ikke informasjonsinnhenting og/eller kontroll. Relasjonsskapning mellom politi og publikum vil kunne resultere i økt trygghet, tillit og relasjon til politiet, ikke bare til involverte parter, men også til andre som i etterkant får høre om det positive møtet med politiet. Lokalkunnskap er i følge Lie (2015, side 51) viktig for å kunne forebygge kriminalitet. Ettersom politiet stort sett bare har kunnskap om få utvalgte publikumsgrupper, vil et aktivt oppsøkende politi utvide denne kunnskapen til å gjelde enda flere publikumsgrupper.

Lokalkunnskap

Færre politifolk i gatene resulterer i svekket lokalkunnskap. Mangel på lokalkunnskap går utover kvaliteten på politiarbeidet. Nærkontakten med publikum er viktig, og legger til rette for god oppgaveløsning som er i tråd med politiloven (Larsson, Gundhus & Granér, 2014,

side 277-279). Store deler av politiets arbeid går ut på å skille det uvanlige fra det vanlige, dette kalles politiblikket. Politiblikket hjelper politiet å finne «det som ikke passer inn». Mangel på lokalkunnskap vil derfor ha en påvirkning på hvem politiet stopper og sjekker (Finstad, 2000). «Stopp og sjekk» metoden, uten lokalkunnskap, vil i følge Sherman (1993:76) bli overfladisk og kan nærmest ikke bli sett på som bevoktning i det hele tatt (Gjengitt etter Finstad, 2000). Larsson, Gundhus og Granér (2014) ser på tapet av lokaltilknytning som den største ulempen som har fulgt med reformene i politiet.

Derimot stiller Loe (2012-2015) seg kritisk til hvor mye lokalkunnskap som egentlig trengs. Han påpeker viktigheten av å drøfte politiets forhold til lokalforankring. Han legger frem et budskap om at man ikke skal ta for gitt at en stor mengde lokalkunnskap er bra i seg selv. Loe peker derimot også på flere fordeler ved lokalkunnskapen.

Et av punktene Loe fremhever som sårbart ved tap av den direkte kontakten med politiet er informasjons tilflyt og politiets opplevde tilgjengelighet for publikum. Dersom en nedre grense av politiets kontakt med publikum krysses, kan dette resultere til et stort fall i lokalkunnskapen. Politibetjenters motivasjon til å arbeide forebyggende blir også problematisert av Loe dersom den lokalkunnskapen forsvinner. Dersom man kjenner godt til publikum som man skal arbeide opp mot og for, vil man få en større motivasjon i arbeidet sitt enn om man ikke har kjennskap til publikum.

Loe (2012-2015) viser til en endring i hvordan den lokale forankringen etableres. Det blir en stadig mer formalisering av politiet, og mindre av den uformelle kontakten politiet etablerer «på gata». I utviklingen fra uformell til formell kontakt med publikum følger det med både positive og negative sider. Her er det viktig å se at selv om den formelle kontakten på mange måter fanger opp, og kanskje til og med forbedrer lokalkunnskapen, er det andre aspekter som går tapt ved kun bruk av den formelle kontakten. Det er også lett for ordenspatruljen å fraskrive seg ansvaret rundt denne publikumskontakten når det er andre mer spesialiserte enheter i politiet som har dette som hovedansvar. Lie (2015, side 187) påpeker nettopp at denne manglende relasjonsbyggingen hos ordenspatruljen er et resultat av manglende ledelsesstrategi for lokalforankret politiarbeid. Ordenspatruljen opplever at de ikke behøver å prioritere relasjonsbygging med publikum ettersom dette er forebyggende avdeling sine oppgaver.

Tillit & omdømme

Anstein Gjengedal, politimester fra Oslo politidistrikt sier at kommunikasjonen mellom politiet og publikum gir politiet et godt omdømme og respekt, samt skaper et godt grunnlag for tillit fra publikum (gjengitt etter Stubberud & Jensen, 2011, side 7). Jensen påpeker at det er gevinster ved å skape dialog med publikum, men fremhever at tillitsbygging er en prosess som går over lengre tid (Stubberud & Jensen, 2011, side 7). Ved at politiet viser seg interessert i å ta kontakt med publikum gjør det lettere for publikum å ta kontakt med politiet igjen, ifølge Lie (2015). Når politiet jobber med å skape nære relasjoner med publikum skaper dette en gjensidig tillit (Lagestad, 2017).

Politiet er ifølge Tilley (2012) ment for å samarbeide med publikum. Dersom ikke publikum har tillit til at politiet jobber for og sammen med dem, blir politijobben unødvendig vanskelig. Larsson (2010) sier at tillitens betydning har økt, at det kreves stadig mer arbeid for opprettholdelse av tilliten, og at tillit er en viktig faktor for å kunne utføre et best mulig politiarbeid.

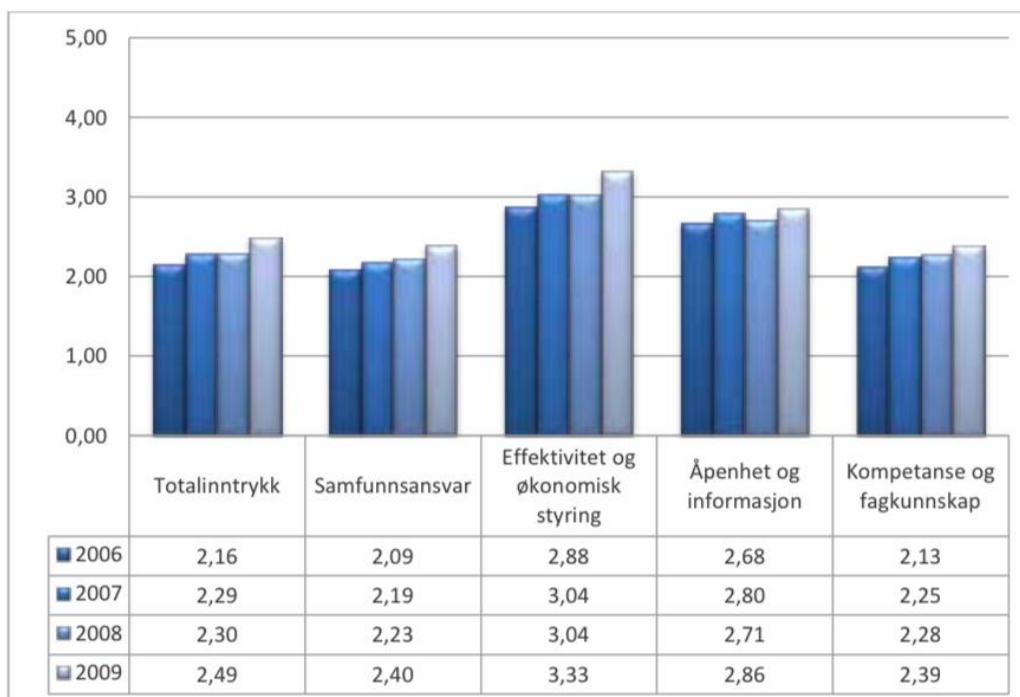
Strype (2010) forklarer sammenhengen mellom omdømme og tillit. Godt omdømme vil kunne bidra til økt tillit, og likedan vil høy tillit føre til et bedre omdømme. Ordene omdømme og tillit vil også ofte bli brukt om hverandre. Dersom politiet har et godt omdømme vil dette gi kunne gi dem autoritet, samt i større grad tillate politiet å utføre sine oppgaver, til tross for at publikum ikke alltid er like enig i politiets avgjørelser. Etter en undersøkelse gjort av Strype (2010) havnet politiet på en 13 plass av totalt 82 samfunnsinstitusjoner over de som ga best inntrykk til publikum, nemlig omdømmet (se tabell 1). Politidirektoratet foretok seg også en undersøkelse i 2008 som viste at 85% av befolkningen enten har ganske høy eller svært høy tillit til politiet (gjengitt etter Thomassen, 2010). Basert på undersøkelser kommer Strype (2010) også frem til at politiet nesten er helt i topp over hvilke samfunnsinstitusjoner som publikum hadde en mening om. At publikum flest har en mening om politiet konkludere Strype med at politiet er godt synlig.

Tabell 1: Politiets plassering på rangering av 82 samfunnsinstitusjoner (totalinntrykk) 2009. Fire modeller for rangering.

Rangeringsmetode	Plassering på rangeringen (av 82 institusjoner)	Skåre
Prosentandel som rapporterer godt inntrykk	13.	63,2 prosent (godt inntrykk)
Prosentandel som rapporterer dårlig inntrykk	52.	19,4 prosent (dårlig inntrykk)
Gjennomsnittlig inntrykk	25.	Gjennomsnitt = 2,5

Til tross for at undersøkelsen gir oss grunn til å tro at politiet er både godt synlig og har et godt omdømme, viser også tallene en stabil nedgang under de fem målingene som er blitt gjort mellom 2006-2009 (se Figur 1). Det er mange faktorer som kan påvirke denne målte nedgangen, men Styre tror at det kan være reelt at det har vært en nedgang hos politiets omdømme. Gundhus (2010) viser også til forskere som sier at tilliten til politiet som samfunnsinstitusjon har blitt svekket de siste årene. Johansen (2010) påpeker at de som har en svekket tillit til politiet er de som har vært i kontakt med dem. Dette er bekymringsverdig. Det går frem av stadig ny forskning at politiets møte og opptreden med publikum spiller en stor rolle for publikums tillit (Johansen, 2010).

Figur 1: Politiets omdømme 2006-2009 (gjennomsnitt), (1=Meget godt inntrykk, 5=Meget dårlig inntrykk).

Selv om undersøkelsene fra Strype, Johansen og Thomassen hovedsakelig handler om publikums møte med politiet i sammenheng med oppdrag, og ikke nødvendigvis en oppsøkende metode, vil dette være svært relevant i forståelsen av hvorfor oppsøkende politiarbeid kan gi politiet et bedre omdømme og en større tillit. Under politiets oppdrag kan det være mange faktorer som spiller inn og ødelegger for den gode relasjonen mellom politi og publikum. I en kontaktetablering hvor det ene og alene målet er å skape relasjoner, slik som man ønsker i oppsøkende metode, vil det være mye færre faktorer som kan ødelegge for denne gode relasjonsskapningen. Politiet vet ikke alltid hvem de møter i sitt neste oppdrag. Har politiet opparbeidet seg tillit til publikum før oppdraget kommer, vil tilliten i følge Eidheim (2010) gi oss flere samhandlingsmuligheter. Ønsker man å danne fremtid og forandring, trenger man tillit (Eidheim, 2010).

Trygghet

Politiet har også en jobb om å opptre som politi, en symbolsk oppgave. Opp igjennom historien har det vært fokus på to ulike former for trygghet; objektiv- og subjektiv trygghet. Den objektive tryggheten blir gjerne kalt for den faktiske tryggheten, mens den subjektive tryggheten handler om hvor trygge folk egentlig føler seg, uavhengig av den faktiske tryggheten (Larsson, Gundhus & Granér, 2014, side 170-172). Denne subjektive tryggheten er et av målene med oppsøkende politi (Larsson, Gundhus & Granér, 2014).

Lie (2015, kap. 6) påpeker at forskning ikke gir grunnlag for å tro at tilfeldig patruljering skal verken øke den objektive tryggheten, eller subjektive tryggheten. Han fremmer derimot metoden om oppsøkende- og aktivt oppsøkende politiarbeid som et trygghetsskapende arbeid. Økt trygghet er ifølge Lie bare én av mange positive sider ved bruk av oppsøkende- og aktivt oppsøkende metode.

Kriminalitetsbekjempende metode?

Giertsen stiller seg delvis kritisk til fotpatruljering, og poengterer (1994, side 308) viktigheten av å måle effekten av de forebyggende tiltakene med fotpatrulje som eksempel. Det vil være feil å kategorisere fotpatrulje som kriminalforebyggende arbeid dersom det ikke finnes målt effekt. Det er også viktig for Giertsen (1994, side 308) at målingene skjer på tiltakenes premisser, og ikke på administrasjonens og politikkenes. Selv om Giertsen snakker om fotpatrulje, og ikke oppsøkende politi, har han et tungtveiende poeng.

Det har blitt utført flere forskningsprosjekter om den kriminalitetsbekjempende effekten av fotpatruljering, først og fremst i USA. The Newark Foot Patrole Experiment (Kelling, 1981) og et eksperiment i Flint, Michigan (Trojanowicz, 1986) er to av de mer kjente forskningene på området. Gjennom disse forskningene kom det frem at fotpatruljeringen ikke hadde effekt på kriminaliteten, men den subjektive tryktheten fikk en viss økning hos publikum. (Larsson, Gundhus & Granér, 2014, side 170-172). Man kan ikke avvise at det finnes en kriminalitetsbekjempende effekt ved bruk av et oppsøkende politi, ettersom oppsøkende metode er en videreutvikling fra vanlig fotpatrulje. Forskningen tyder derimot på at oppsøkende politi vil kunne ha en effekt på den subjektive tryggheten, ettersom et fokus på oppsøkende politi også vil skape flere synlige patruljer ute i gatene.

Effekten av mer patruljering er svært vanskelig å måle. Ulik forskning kommer frem til ulike svar på hvorvidt økt patruljering har en kriminalitetsbekjempende effekt (Larsson, Gundhus & Granér, 2014). Tilley (2009) finner i ulike studier at man ved fjerning av muligheter vil kunne få en reduisering av kriminaliteten. Eksempelvis vil flere vakter i et område minske kriminaliteten i gjeldende område. Det blir derimot ikke brukt patruljering eller oppsøkende politi i hans studier, men heller overvåkning, vakter og annet personell. Tilley ser også videre en problematikk med blant annet forskyvning av kriminalitet og en adaptering av kriminelle metoder for å overvinne hindringene, som potensielle utfordringer. Utfordringene Tilley belyser er derimot mindre relevante for min problemstilling.

Kan det hende at det må en kulturendring til før man kan få målt effekten av aktivt oppsøkende politiarbeid? Finstad (2000) skriver i sin tekst at det under en forskning viste at 12% av politimennene ikke hadde tro på at mer fotpatruljering ville redusere kriminaliteten, mens opp imot halvparten av politikvinnene mente nettopp det. Av de 12% av politimennene var det stort sett men med over 15 års yrkeserfaring. Dersom det stemmer at majoriteten av de nyutdannede politibetjenter kommer ut i jobb med en innstilling om at fotpatruljering ikke har effekt, vil det bli vanskelig å få målt effekten av metoden. Man må våge å implementere og bruke metoden først, før deretter å kunne få et større grunnlag om hvorvidt metoden har effekt eller ikke.

Når metoden blir brukt opp mot gjengkulturer derimot, vil vi kunne se en klar kriminalbekjempende effekt. I Stubberud og Jensen (2011) sin tekst kommer det frem fra ulike forskning og ulike prosjekter at fokuset på kontaktetablering og relasjonsskapning er med på å redusere kriminaliteten. Dersom vi overfører Stubberud og Jensen sine metoder og råd til andre grupper mennesker, tyder forskningen på at vi også hos dem vil kunne se en kriminalitetsreduksjon.

De hverdagslige møtene med publikum

Kontaktetablering i fredstid vil i følge Lie (2015) gjøre det enklere for enkelte grupper å ta kontakt med politiet i situasjoner hvor det er ønskelig. Ved at politiet avdramatiserer sin tilstedeværelse, samt yter service og viser interesse for publikum, uttrykker politiet tydelig at de er et politi for alle. Økt tillit fra alle samfunnsklasser vil videre kunne gi flere gode frukter som igjen vil kunne øke kvaliteten på politiarbeidet, slik som eksempelvis; økt informasjonsinnstrømming, lokalkunnskap, samt hjelpe og trygge politiet i mer akutte situasjoner.

Lagestad (2017, side 22) henviser til studier som sier at egenskapen til å skape gode relasjoner med publikum, ved å være tålmodig i møte med dem, er en viktig egenskap for ordenspatruljen. Han henviser også til undersøkelsen «Tillit på prøve (Berg mfl. 2007)» som viser at relasjoner med publikum i forkant av hendelser gjør at ungdommer som blir stoppet av politiet ikke reagere negativt på det. En holdning om å ta seg god tid, skape relasjoner, og prioritere viktigheten av å behandle andre mennesker bra, smitter over på andre politioppgaver. Slik holdning og kultur, at man ikke er alene og drar nytte av et samarbeid med andre, blir fremhevet som et viktig forbedringspunkt i Proposisjon til Stortinget (2014-2015).

Christoffersen (2011) påpeker viktigheten om å alltid være klar over at utøvelsen av profesjonen politi har som mål å være i tjeneste for andre. Uten en tilnærming om å tjenestegjøre befolkningen, blir forståelsen av polititjenesten mangelfull. Dersom publikum ønsker at politiet er synlige og oppsøkende, bør kanskje politiet da prioritere tid til denne type kontaktetablering. Skape en kontaktetablering med nestekjærlighet som motivasjonsgrunnlag. Christoffersen (2011) fremhever viktigheten av et fokus om å være i tjeneste for andre, for å unngå å miste omdømme som politi. Videre sier Christoffersen at politiets søken etter å være til tjeneste for andre, som et mål i seg selv, er det moralske grunnlaget for tillit.

Tid, resurser og responstid

Oppsøkende politiarbeid krever tid. Med det mangfoldet av politioppdrag og oppgaver politiet har, må politiet prioritere. Presset om å være produktiv i polititjenesten står høyt i politikulturen. Gundhus (2009) tar opp dilemmaet om politipatruljer, helst de litt yngre som jobber på ordenstjenesten, som tenker at produktivt politiarbeid er å kjøre politibil for å være mobil og klar for et hvert oppdrag. Videre ser hun på viktigheten med frihet i tjenesten for patruljene, og at en planlagt aktivt oppsøkende patrulje begrenser denne friheten. Utviklingen fra et politi som kjører rundt uten annet formål enn å «jakte» på uønsket adferd, samt å stadig utføre formålsløse stopp-og-sjekk-kontroller, til et mer planlagt politiarbeid, oppleves ofte som bortkastet tid.

Lie (2015, side 50-51) erkjenner at det er mye oppdrag, og at man som politi ofte vil oppleve at man stadig kjører fra det ene til det andre oppdraget. Mange politistasjoner har stort sett bare én ordenspatrulje på jobb, til tross for at de har store områder som skal dekkes. Én ordenspatrulje på et stort område skaper en følelse av at man har mye å gjøre, selv om det heller sjelden stemmer overens med antall publikumsbestilte oppdrag som politiet får.

Lie (2015, side 50-51) sier også at det likevel er tid mellom oppdragene, og at mye av årsaken til at politiet opplever mangel på tid er på grunn av den belastningen som skapes ved å alltid vente og være forberedt på neste oppdrag. Gundhus (2009, side 132) refererer til Finstad (2000) som har funnet ut at den opplevde pågangen fra publikumsbestilte oppdrag er en myte. At pågangen fra publikumsbestilte oppdrag er en myte forsvarer Finstad med observasjonsmateriale fra oppdragsstatistikk, hvor det blant annet kommer frem at 42% av politiets oppgaver er initierte av politiet selv, og at så mye som 40% er stopp-og-sjekk oppdrag av personer og biler. Oppdragsstatistikken taler for at det ikke er tiden som setter en stopper for et oppsøkende politiarbeid.

Finstad (2000) har tatt for seg fordelingen av oppdrag i politiet. Hun har kommet frem til at antall publikumsbestilte oppdrag ligger på gjennomsnittlig 5,4 oppdrag under dagsett og nattsett, og 4,3 oppdrag under kveldssett. Til sammenligning er antall gjennomsnittlig oppdrag etter politiinitiativer 1,2 per dagsett, 3,2 per kveldssett og 5,4 per nattsett. Oppdragsstatistikken kan tyde på at opplevelsen av manglende tid på dagtid ikke baseres på antall faktiske oppdrag, men heller på en politikultur som baserer seg på at man på dagtid skal være mobile og klare, mens man på kvelds-/nattestid skal være ute å «jakte». Oppdragsstatistikken gir ingen grunnlag for at politiet ikke har tid å sette av til aktivt oppsøkende metode.

Oppsøkende politiarbeid vil også veldig ofte økte politiets responstid dersom det skulle komme inn akutte oppdrag, ettersom oppsøkende politiarbeid som regel kreves at politiet er litt borte fra bilen. Politiets responstid beskrives i POD (Politidirektoratet, 2008, side 55) som den tiden det tar fra en melding ankommer politiet, til nærmeste patrulje ankommer hendelsesstedet. Responstiden er svært viktig, og har bare blitt enda viktigere for politiet. Det ble i 2015 innført krav til politiets responstid (Senel, E., 2015), som i følge politidirektør Odd Reidar Humlegård var satt inn for å nå et mål om et mer effektiv og bedre politi. Det går også frem fra grunnkravene i norsk politi at de blant annet skal være raske og effektive (Larsson, Gundhus & Granér, 2014, side 85-86). Det er tydelig at det produktive og mobile politiarbeidet har høy anseelse i politiet.

Derimot vil det være useriøst å ta det for gitt at man vil ha en lengre responstid om man er ute av bilen noen ganger for å skape relasjoner med publikum. Befinner politiet seg på politistasjonen vil også responstiden øke, kanskje til og med enda mer. Befinner politipatruljen seg i sentrum når meldingen kommer fra utkanten av byen, eller motsatt, vil dette også spille inn på politiets responstid. Effektivt og hurtig politi er viktig, men i hvor stor grad responstiden får overskygge andre viktige oppgaver i politiet, er et helt annet spørsmål.

Videre viser tidligere forskning, som har sett på effektene av reformene, at responstiden ofte har økt som et resultat av sentraliseringene (Larsson, Gundhus & Granér, 2014). Økning av responstid ved sentraliseringen av politiet tyder på at responstiden ikke står like sentralt hos politiet som man får inntrykk av. Rapporter gir også uttrykk om at man får færre politifolk i gatene, noe som Larsson, Gundhus og Granér ser på som en ulempe for politiet (2014).

Avslutning

Oppsøkende metode er kunnskapsstyrt politiarbeid. Metoden har et potensial til å øke tilliten, omdømmet, respekten, lokalkunnskapen, informasjons tilflyt, politiets opplevde tilgjengelighet, handlingsmulighetene til politiet og samarbeidsmulighetene mellom politi og publikum, samtidig som den fremhever viktigheten om at politiet er i tjeneste for andre. Metoden skaper et gjensidig tillitsforhold mellom politi og publikum og gjør det enklere for publikum å ta kontakt med politiet, ikke bare for utvalgte grupper, men for en mye større del av befolkningen. Metoden vil med andre ord øke kvaliteten på politiarbeidet, og gjøre jobben enklere for politiet. Det er flere holdepunkter for at også tryggheten hos publikum får en positiv utvikling ved bruk av metoden.

Det er derimot vanskelig å konkludere hvorvidt metoden har en kriminalitetsbekjempende, noe som i større grad må testes ut og forskes videre på. Det er generelt vanskelig å måle den kriminalitetsbekjempende effekten fra metoden, ettersom den har som mål å være i forveien av kriminaliteten. Det finnes derimot flere holdepunkter som taler for at metoden nemlig har en kriminalitetsbekjempende effekt, da spesielt inn mot ulike grupper.

I dag har politiet fremdeles et godt omdømme og tillit hos publikum, til tross for at forskning antyder en stabil nedgang gjennom de siste årene. Johansen (2010) ser en sammenheng mellom dem som har svekket tillit til politiet og dem som har vært i kontakt med politiet. Kontaktetablering er derfor en viktig egenskap for politiet. Det kreves en ny holdning hos de nyutdannede, hvor kontaktetablering må få et større innpass. Dersom ikke effekten av metoden overbeviser alle, bør det moralske grunnlaget for tillit være nok i seg selv til å sette av litt tid mellom andre politioppdrag.

Hva som i dag er avgjørende for om oppsøkende metode blir brukt i politiet handler om politikulturen og politiets prioriteringer. Metoden er tidkrevende, og begrenser den friheten mange politifolk setter stor pris på i dag. Økt responstid er også en potensiell negativ effekt. Forskning viser derimot at man har tilgjengelig tid å sette av til oppsøkende metode uten at det går utover andre politioppdrag, dersom man velger å prioritere det. Responstiden vil kunne øke, men er ikke noe man skal ta for gitt at nødvendigvis kommer til å skje. Friheten i politiet vil bli begrenset, men det vil den uansett gjøre dersom man strever for å gjøre en best mulig jobb som politibetjent.

Litteraturliste:

1. Auglend, R., Mæland, H. J. & Røsandhaug, K. (2014) *Politirett*. Gyldendal Forlag AS
2. Utgave, 6. Opplag
2. Christoffersen, S. A. (Red.) (2011). *Profesjonsetikk: Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
3. Dalland, O. (2012). *Metode- og oppgaveskriving for studenter*. Gyldendal Norsk Forlag
4. Senel, E. (2015, 15 januar) *Dette er politiets nye responstider*. Norsk Rikskringkasting AS. Hentet 27 februar 2018 fra <https://www.nrk.no/norge/dette-er-politiets-nye-responstider-1.12153974>
5. Fagplan for Bachelor 2014-2017 (2017) *Innhold i utdanningen*. Hentet 7 mars 2018 fra <https://www.phs.no/studietilbud/bachelor/innhold-i-utdanningen/>
6. Finstad, L. (2000) *Politiblikket*. Utgiver: Pax
7. Giertsen, H. (1994). *Forebygging av kriminalitet: Altfor bredt og altfor smalt*. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap*, 81(3). De/Nordiske Kriminalforeninger
8. Gisle, J. (2016) *Melding til Stortinget*. Store Norske Leksikon. Hentet 20 Januar 2018 fra https://snl.no/melding_til_Stortinget
9. Gisle, J. (2018) *Proposisjon*. Store Norske Leksikon. Hentet 20 Januar 2018 fra <https://snl.no/proposisjon>
10. Gundhus, H.I. (2009): *For sikkerhets skyld*. Fagbokforlaget
11. Hansen, T. (2017) *Norges offentlige utredninger*. Store Norske Leksikon. Hentet 16 Januar 2018 fra [https://snl.no/Norges_offentlige_utredninger_\(NOU\)](https://snl.no/Norges_offentlige_utredninger_(NOU))
12. Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2015) *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Abstrakt Forlag AS 4. Utgave 3. opplag
13. Lagestad, P. (2017) *Kommunikasjon og konflikthåndtering*. Gyldendal Norsk Forlag AS 1. Utgave 4. opplag
14. Larsson, P. (2010) *Tillit til politiet – fra nærhet til forhandlet legitimitet*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra: <http://hdl.handle.net/11250/175071>
15. Lie, E. M. (2015) *I forkant*. Gyldendal Norsk Forlag AS 2. Utgave 2. opplag
16. Nilstad, M. & Nilsen, J. R. (2004) *Publikumsrettet politiarbeid – generell del*. Vett og Viten
17. NOU (2009:12) *Et ansvarlig politi— Åpenhet, kontroll og læring*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2009-12/id560793/sec13>

18. Olsvik, E. H. (2013) *Vitenskapsteori for politiet*. Gyldendal Norsk Forlag
19. Politiloven (1995) *Lov om politiet*. Hentet 5 januar 2018 fra
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1995-08-04-53?q=politi>
20. Prop.61 LS (2014-2015) *Endringer i politiloven mv. (Trygghet i hverdagen – nærpolitireformen)*. Hentet fra
<https://www.regjeringen.no/contentassets/0f5847ca5bae4b2996b6441423e5ea09/no/pdfs/prp201420150061000dddpdfs.pdf>
21. Runhovde, S. R. (2010:4) *Tillit til politiet*. Politihøgskolen, Oslo 2010
22. Strype, J. (2010) *Politiets omdømme i Norge*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra: <http://hdl.handle.net/11250/175071>
23. St.meld. nr. 42 (2004-2005) *Politiets rolle og oppgaver (side 9)*. Hentet fra
<https://www.regjeringen.no/contentassets/91efc535022e4649821a8d81b31d54e4/no/pdfs/stm200420050042000dddpdfs.pdf>
24. Tilley, N. (2009). *Crime prevention*. Willan Publishing
25. Tilley, N. (2012) *Modern approaches to policing: community, problem-oriented and intelligence-led*. I T. Newburn (Red.), *Handbook of policing*. Taylor and Francis
26. Thurén, T. (2009). *Vitenskapsteori for nybegynnere*. Gyldendal akademisk.
27. Universitetet i Bergen & Språkrådet (2017) *Tillit*. Hentet 15 januar 2018 fra
http://ordbok.uib.no/perl/ordbok.cgi?OPP=tillit&ant_bokmaal=5&ant_nynorsk=5&bokmaal=+&ordbok=begge

Selvvalgt litteratur:

1. Christoffersen, S. A. (Red.) (2011). *Profesjonsetikk: Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker* (2. utg.). kap. 5 Oslo: Universitetsforlaget.
 - a. Antall sider: 26
2. Eidheim, S. (2010) *Voldsutsattes kvinners tillit til politiet*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra:
<http://hdl.handle.net/11250/175071>
 - a. Antall sider: 32
3. Gundhus, H. I. (2010) *Ekspertise eller dialog? Tillit og profesjonalisering av politiet*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra:
<http://hdl.handle.net/11250/175071>
 - a. Antall sider: 22

4. Gundhus, H. I., Larsson, P., & Granér, R. (Red.) (2014). *Innføring i politivitenskap*. Kap. 3,6 og 11 Oslo: Cappelen Damm.
 - a. Antall sider: 86
5. Johansen, N. B. (2010) *Mysteriet med befolkningens tillit til politiet*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra: <http://hdl.handle.net/11250/175071>
 - a. Antall sider: 28
6. Lagestad, P. (2017) *Kommunikasjon og konflikthåndtering*. Kap. 1 Gyldendal Norsk Forlag AS 1. Utgave 4. opplag
 - a. Antall sider: 22
7. Lie, E. M. (2015) *I forkant*. Gyldendal Norsk Forlag AS 2. kap. 11. Utgave 2. opplag.
 - a. Antall sider: 10
8. Loe, E. G. (2012-2015) *Politiets patruljetjeneste: Opprettholdelse og styring av politiets lokale forankring og forebyggende kapasiteter innenfor rammen av en ny, sentralisert politietat*. Master i politivitenskap. Hentet fra https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/298998/master_Loe_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y
 - a. Antall sider: 170
9. Strype, J. (2010) *Politiets omdømme i Norge*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra: <http://hdl.handle.net/11250/175071>
 - a. Antall sider: 22
10. Stubberud, R. & Jensen, E. (2011) *Alt starter og avsluttes med et håndtrykk – Dialog med gjengstrukturer, resultater og råd*. Hentet fra <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter/oslo/rapporter/gjenger/alt-starter-og-avsluttes-med-et-handtrykk.pdf>
 - a. Antall sider: 32
11. Thomassen, G. (2010) *Sosial tillit, politisk tillit og tillit til politiet*. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (PHS Forskning; 2010:4). Hentet fra: <http://hdl.handle.net/11250/175071>
 - a. Antall sider: 20

Totalt antall sider: 470